

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Albækvej 3, 6900 Skjern
21. marts 2022

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Albækvej 3
6900 Skjern

Sagsbehandler
Anne Marie Susgaard
Direkte telefon
9974 1570
E-post
Anne.marie.susgaard@rksk.
dk
Dato
21. marts 2022
Sagsnummer
21-004401

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Albækvej 3, 6900 Skjern

Virksomhedens art:

Svinebrug, IE-Brug

Matrikel nr.:

3ae m.fl., Albæk, Skjern Jorder

Betegnelse:

Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven

Tilsynsmyndighed:

Ringkøbing-Skjern Kommune

Kvalitetssikret af:

Karsten Tinning

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	5
Oplysninger om husdyrbruget:	5
Meddelelse af miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen	6
Vilkår for miljøgodkendelsen	8
Generelt	8
Nye og renoverede stalde	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	12
Beskyttelse i forhold til naboer	13
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	15
Uheld og risici	15
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	15
Ophør	15
Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget (Albækvej 3, 6900 Skjern)	15
Formalia	17
Lovgrundlag	17
Høring og offentliggørelse	17
Klagevejledning	18
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	19
Miljøkonsekvensrapport	22
Krav til miljøkonsekvensrapport	22
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	22
Miljøvurderingen	23
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	23
Beskrivelse af husdyrbruget	23
Lokalisering	29
Forbudszoner	29
Afstandskrav	29
Beskyttelseslinjer	30
Samlet vurdering af lokalisering	30

Påvirkning af landskab	30
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	31
Påvirkning af vilde planter og dyr	32
Ammoniak påvirkning af natur	32
Påvirkning af bilag IV-arter	39
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	40
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	41
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	44
Påvirkning af naboer	44
Lugt	44
Støj og rystelser.....	47
Lys.....	48
Fluer og skadedyr.....	49
Støv.....	49
Transport.....	50
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener	51
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	51
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	52
Forarbejdning af husdyrgødning:.....	56
Miljøvurdering af IE-husdyrbrug.....	57
Udnyttelse af energi og råvarer.....	57
Klima.....	58
Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer	59
Optimering af produktionsprocesser (Management/Godt landmandskab)	59
Iagttagelse af affaldshierarkiet	60
Særregler for IE-husdyrbrug.....	62
Miljøledelse.....	62
Oplæring af personale	63
Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse	63
Beredskab.....	64
Hændelser og uheld.....	64
Foderblandings- og fodringsstrategi.....	64
Manglende overholdelse af vilkår	65
Årlige indberetning til kommunen.....	65
Ophør af aktiviteter	65
Alternative løsninger	66

0-alternativ.....	66
Egenkontrol.....	66
Konklusion	66
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	68
Bilag 2: Produktionsarealer	69
Bilag 3: Afløbsplan	70
Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius.....	71
Bilag 5: Natur	72
Bilag 6: Oversigt over affaldstyper, opbevaring og bortskaffelse.....	77
Bilag 7: Til- og frakørselsforhold.....	78
Bilag 8: Afhentningssted for DAKA.	79

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Albækvej 3, 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Albækvej 3 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Helle Borum, Vestjysk, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing Telefon: 29679435 E-mail: hbo@vestjysk.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600039597
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	224848, indsendt d. 18. februar 2021, ver. 5.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
3. Farestald	1776	1076	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
3-1. Farestald	761	350	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
2. Løbe/kontrolstald	1042	428	Søer, golde, og drægtige	Individuel, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
2-1. Løbe/kontrolstald	291	213	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
1. Drægtighedsstald transponder	939	820	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
1-1. Drægtighedsstald transponder	649	555	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring
4. Klimacontainer	87	50	Smågrise	Drænet gulv+ spalter (50%/50%)	Gylleforsuring
Nye Staldafsnit					
5. Ny løbe-/drægtighedsstald	1069	800	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder	Flydende	2500	583	Teltoverdækning
Gyllebeholder	Flydende	4000	953	Teltoverdækning

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 18. februar 2021 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Albækvej 3, 6900 Skjern.

Udover Albækvej 3 ejer og driver ansøger Adelvej 15 og 9 og Slumstrupvej 17, 6900 Skjern, hvor der er smågrise- og slagtesvineproduktion. Afstanden til de tre ejendomme er 1 - 6,8 km i luftlinje, og det er selvstændige ejendomme. På det grundlag er det vurderet, at ejendommene ikke er teknisk og forureningsmæssig forbundne, og derfor skal husdyrbruget på Albækvej 3 miljøgodkendelse særskilt.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Albækvej 3 i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget, en udvidelse af husdyrbrugets produktionsareal, idet der er søgt om opførelse af en løbe/drægtighedsstald på ca. 1000 m² indeholdende et produktionsareal på 800 m². Den ny bygning opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Gylleforsuring i alle stalde.
- Teltoverdækning af 2 gyllebeholdere.

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 3ae, Albæk, Skjern Jorder beliggende på adressen Albækvej 3, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget uden markarealer og omfatter en overgang til regulering efter stipladsmodellen for den eksisterende produktion, samt opførelse af en løbe/drægtighedsstald på ca. 1069 m² indeholdende et produktionsareal på 800 m² i tilknytning til det eksisterende bygninger.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1426
Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1588
Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	428
Smågrise Drænet gulv + spalter (50%/50%)	50
Ialt	3492

Samt opførelse af ny staldbygning i tilknytning til eksisterende bebyggelse:

Dyretype og staldsystem	Prod. areal (m ²)	Total areal (m ²)
Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	800	1062

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 224848, indsendt den 18. februar 2021, version 5.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Albækvej 3 meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven.

Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskædiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.
- 6) Afgræsning af naturarealet (se bilag 5) skal foretages med husdyrbrugets egne dyr, og skal være iværksat i det år, hvor miljøgodkendelse meddeles. Dyrene skal være registreret i husdyrbrugets CHR.
- 7) Ved udløb af Naturstyrelsens eksisterende græsningsaftale på Albæk Hede i 2024, skal ansøger ved den fremtidige licitationer fra 2024 og fremad, bydes ind på græsningsaftale med bedriftens egne kreaturer.
- 8) Såfremt afgræsningen af Albæk Hede med egne dyr ophører (se bilag 5, Afgræsset areal på Albæk Hede) skal ejer af husdyrbruget på Albækvej 3 senest et år efter foretage virkemidler på husdyrbruget, således at totaldepositionskravet er reduceret til det tilladte 0,2 kg N/ha/år i beregningspunktet "Kumulation med Adelvej 6A"

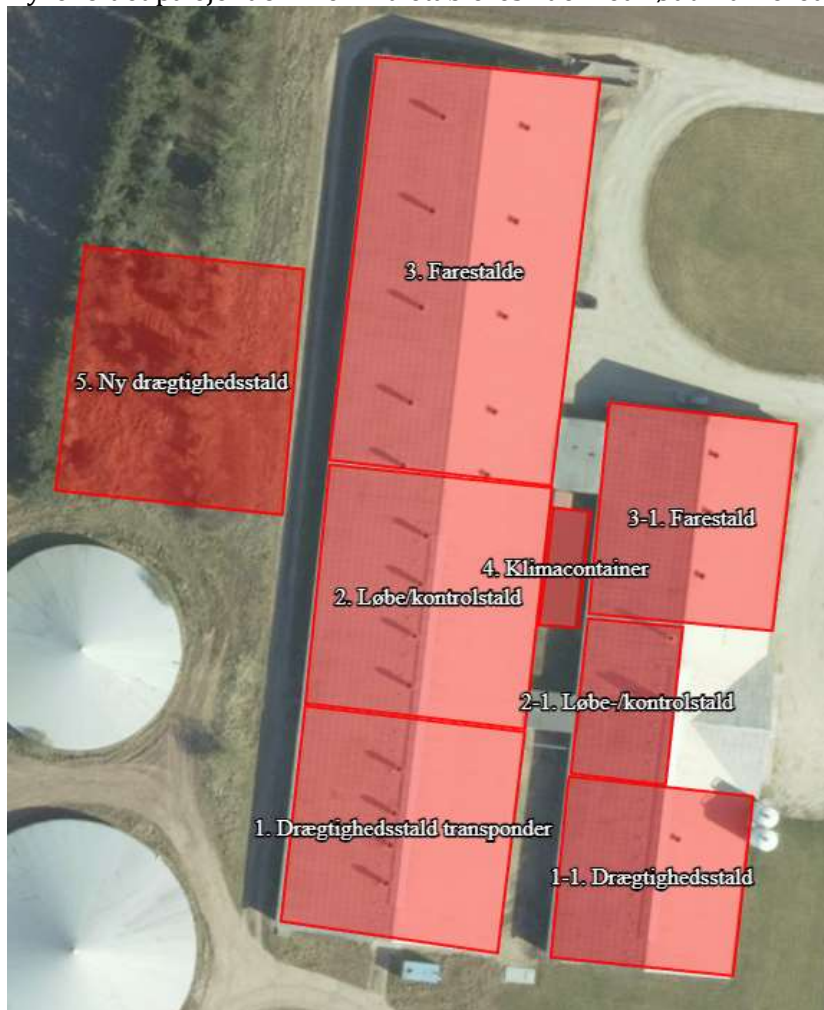
Nye og renoverede stalde

- 9) Der må opføres en drægtighedsstald på i alt 1069 m², hvor af produktionsarealet udgør 800 m². Stalden skal være til løsgående søer og etableres med delvis spaltegulv.
- 10) Det nye byggeri skal opføres således, at valg af byggemateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende.

- 11) Den eksisterende slørende beplantning, som står syd for anlægget samt beplantningen i tilknytning til gyllebeholderne og nord for den nye stald skal bevares og beplantningen skal vedligeholdes.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 12) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 13) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktions-Areal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
3. Farestald	1776	1076	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv
3-1. Farestald	761	350	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv

2. Løbe/kontrolstald	1042	428	Søer, golde, og drægtige	Individuel, delvis spaltegulv
2-1. Løbe/kontrolstald	291	213	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv
1. Drægtighedsstald transponder	939	820	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv
1-1. Drægtighedsstald transponder	649	555	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv
4. Klimacontainer	87	50	Smågrise	Drænet gulv+ spalter (50%/50%)
Nye Staldafsnit				
5. Ny løbe-/drægtighedsstald	1069	800	Søer, golde, og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv

14) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Farestalde (3 og 3-1)	Gylleforsuring	8760	56
Løbe/kontrolstald (2 og 2-1)	Gylleforsuring	8760	56
Drægtighedsstald (1 og 1-1)	Gylleforsuring	8760	56
Klimacontainer (4)	Gylleforsuring	8760	56
Ny løbe/drægtighedsstald	Gylleforsuring	8760	56
Gylletank (2500 m ³)	Teltoverdækning	8760	50
Gylletank (4000 m ³)	Teltoverdækning	8760	50

15) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår forsuring
Forsuring	<p>Eksisterende stalde (3, 3-1, 2, 2-1, 1, 1-1 og 4) og den nye løbe/drægtighedsstald skal være tilsluttet et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle i henhold til miljøstyrelsens teknologiblad "Svovlsyrebehandling af gylle, 3. udgave 23.05.2011".</p> <p>Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel.</p>

	<p>Der må kun anvendes svovlsyre</p> <p>Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsvis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.</p> <p>Styringen af svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.</p> <p>Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.</p> <p>Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.</p> <p>Enhver type af driftsstop skal registreres i en driftsjournal sammen med årsagen dertil. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.</p> <p>Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.</p> <p>Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.</p> <p>Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling • Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 7 dage. • Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage. <p>Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.</p>
--	---

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode

	<p>på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom.</p> <p>Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.</p>
--	--

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 16) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 17) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time	
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.			
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15	
		Dag kl. 07.00-18.00	20	
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25	
Øvrige rum	Hele døgnet	30		

	Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"															
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Anvendelse</th> <th>Tidsrum</th> <th>Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Boliger i boligområder</td> <td>Hele døgnet.</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Boliger i blandet bolig/erhvervsområde</td> <td>Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00</td> <td>75 80</td> </tr> <tr> <td>Institutioner</td> <td>Hele døgnet</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Erhvervsbebyggelse</td> <td>Hele døgnet</td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	75 80	Institutioner	Hele døgnet	75	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB													
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75													
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	75 80													
	Institutioner	Hele døgnet	75													
	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85													
Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.																
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningpunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>															
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>															
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>															
Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.															

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 19) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 20) Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og registreringen, for perioden siden Ringkøbing-Skjern Kommunes seneste tilsyn, skal kunne fremvises på forlangende i forbindelse med tilsyn
- 21) Ejer skal ved tilsyn kunne dokumenteret, at naturarealet bliver afgræsset med egne dyr. (Bilag 5, Afgræsset areal på Albæk Hede)

Uheld og risici

- 22) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 23) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 24) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 25) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 26) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 27) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget (Albækvej 3, 6900 Skjern)

Miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, fodringskrav vilkår m.m. til IE husdyrbrug er blevet omfattet af generel lovgivning i forbindelse med ændring af godkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. januar 2020. Herunder gælder, at IE-brugene årligt senest den 31. december skal indsende informationer til kommunen om følgende (§50):

Krav om indberetning	<ul style="list-style-type: none"> • Logbøger for miljøteknologi • Dokumentation for miljøledelsessystem (§43, stk. 3) • Logbog for gennemførte kontroller (§44, stk. 5) • Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (46, stk. 1-3)
-----------------------------	--

Da husdyrbruget på Albækvej 3 er et IE-brug skal ovennævnte særregler overholdes på det tidspunkt hvor godkendelsen meddeles.

Nedenfor er de nye særregler, der gælder for IE-brug kort beskrevet (Kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Krav til IE-brug	<p>IE-brug skal være opmærksom på særlige regler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krav om oplæring af personale og udarbejdelse af oplæringsmateriale. • Krav om udarbejdelse af plan for reparation og vedligeholdelse af udstyr. • Krav om fasefodring. • Krav om anvendelse af energieffektiv belysning. • Krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlægget. • Underretningspligt ved manglende overholdelse af miljøgodkendelses vilkår. Den driftsansvarlige skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og straks underrette Ringkøbing-Skjern Kommune. • Krav om årlig indberetning, hvor der skal indsendes logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbog for gennemførte kontroller og dokumentation for overholdelse af fodringskrav • Særlige krav ved ophør af IE-brug.
-------------------------	--

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 2256 af 29. december 2020
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 1451 af 21. juni 2021. (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om anvendelse af gødning nr. 1551 af 2. juli 2021.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 240 af 13. marts 2019 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2159 af 9. december 2020 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 1. marts 2021 til den 22. marts 2021, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra 15. november 2021 til 20. december 2021.

Naboer: Ejere og beboere af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 711 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at udvidelser på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikel, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af

udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der indkommet bemærkninger til det ansøgte.

I brevet står, at bemærkningerne kun skal tillægges værdi, hvis der i forbindelse med det nye staldbyggeri sker en øget produktion af svin.

Det fremgår af ansøgningen, at den nye stald opføres for at dyrene får bedre pladsforhold, og således at poltene kan være på Albækvej 3 i hele drægtighedsperioden. Antallet af årssøer øges ikke, og produktionen af svin bliver ikke større.

Husdyrbruget lever op til BAT og overholder kravene i husdyrbrugsloven. Spørgsmål vedr. sundhed for mennesker, klima, biodiversitets krise og kødproduktions størrelse, er ikke emner der reguleres i husdyrbrugsloven.

Efter høringen har der været dialog med Naturstyrelsen, ansøger og ansøgers konsulent, hvilket har givet anledning til, at der er indsat 3 ekstra vilkår vedr. afgræsning af naturområdet (Bilag 5). Desuden er tekstafsnittet vedr. påvirkning af habitat natur (naturpunkt: Kumulation med adelvej 6a) blevet præciseret.

Idet der alene er foretaget præciseringer af tekst og tilføjet nye vilkår, er der ikke sket ændringer i afgørelsen til ugunst for naboer i forhold til det udkast, der har været i nabohøring. Idet der ikke er foretaget ændringer, der er til ugunst for naboer, er der ikke foretaget ny nabohøring.

Ændringerne har dog været i 2 ugers partshøring fra den 24. februar 2022 til den 10. marts 2022 hos ansøger, konsulent, Naturstyrelsen og nuværende forpagter af græsningsaftalen, hvor der ikke er indkommet bemærkninger.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 21. marts 2022 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 19. april 2022.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Anne Marie Susgaard
Miljøtekniker
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

- Ansøger: Ejer af husdyrbruget på Albækvej 3, 6900 Skjern
- Konsulent: Helle Borum, Vestjysk, e-mail: hbo@vestjysk.dk
Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg,
e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup,
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune,
e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten,
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Høringsbrev er sendt til:

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 644 meter:

Matrikulære naboer til matrikel nr. 3ae, Albæk, Skjern Jorder.

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Helle Borum, Vestjysk, e-mail: hbo@vestjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.

3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Det oplyses, at den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til drægtige søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg. Der er ikke vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Ringkøbing-Skjern Kommune er enig i denne vurdering, og at den ansøgte placering for den nye stald er logistikmæssigt bedst i forhold til de øvrige bygninger.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter opførelse af en ny staldbygning på ca. 1069 m² i tilknytning til de eksisterende bygninger. Fremover vil alle de løbede gylte også være opstaldet på husdyrbruget, men antallet af årssøer øges ikke.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de nye bygninger er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift					
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²

Ansøgt drift						
3. Farestalde	1776	Mekanisk ventilation	6 m	(#382290) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1076
2. Løbe/kontrolstald	1042	Mekanisk ventilation	6 m	(#382292) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	428
1. Drægtighedsstald transponder	939	Mekanisk ventilation	6 m	(#382296) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	820
4. Klimacontainer	87	Mekanisk ventilation	6 m	(#386979) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	50
3-1. Farestald	761	Mekanisk ventilation	6 m	(#459092) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	350
2-1. Løbe-/kontrolstald	291	Mekanisk ventilation	6 m	(#459093) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	213
1-1. Drægtighedsstald	649	Mekanisk ventilation	6 m	(#459106) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	555
5. Ny drægtighedsstald	1069	Mekanisk ventilation	6 m	(#459155) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	800
Sum						4292

Der ansøges om udvidelse af produktionen med opførelse af en ny løbe-/drægtighedsstald på ca. 1.069 m² indeholdende et produktionsareal på 800 m². Gyltene løbes i dag på Adelvej 9, hvor de går indtil 4 uger før faring. Antallet af årssøer øges ikke.

Dyrene er i fremtiden opstaldet i de eksisterende og nye bygninger på et samlet produktionsareal på i alt 4.292 m².

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal.

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en detaljeret opmåling af stierne. Dvs. at der er fratrukket gangarealer, inventar og foderkrybber. Se bilag 2. Ansøger har forestået opmålingen.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift					
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²

Nudrift						
3. Farestalde	1776	Mekanisk ventilation	6 m	(#387157) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1076
2. Løbe/kontrolstald	1042	Mekanisk ventilation	6 m	(#387159) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	428
1. Drægtighedsstald transponder	939	Mekanisk ventilation	6 m	(#387161) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	820
4. Klimacontainer	87	Mekanisk ventilation	6 m	(#387163) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	50
3-1. Farestald	761	Mekanisk ventilation	6 m	(#459107) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	350
2-1. Løbe-/kontrolstald	291	Mekanisk ventilation	6 m	(#459109) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	213
1-1. Drægtighedsstald	649	Mekanisk ventilation	6 m	(#459111) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	555
5. Ny drægtighedsstald	1069	Mekanisk ventilation	6 m			
Sum						3492

Nudriften beskriver den nuværende lovlige produktion på ejendommen som består af 1.450 årssøer med smågrise indtil 7,0 kg.

Tidligere godkendelser:

Husdyrbruget har en kapitel 5 miljøgodkendelse i henhold til Lov om Miljøbeskyttelse.

Miljøgodkendelsen er fra 24. oktober 2006.

Der er den 7. september 2007 lavet et tillæg til den oprindelige miljøgodkendelse.

Den 26. juni 2015 blevet den oprindelige miljøgodkendelse fra 2006 revurderet.

12. januar 2018: §12 miljøgodkendelse.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009					
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²

8 års drift						
3. Farestalde	1776	Mekanisk ventilation	6 m	(#387158) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1076
2. Løbe/kontrolstald	1042	Mekanisk ventilation	6 m	(#387160) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	428
1. Drægtighedsstald transponder	939	Mekanisk ventilation	6 m	(#387162) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	820
3-1. Farestald	761	Mekanisk ventilation	6 m	(#459108) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	350
2-1. Løbe-/kontrolstald	291	Mekanisk ventilation	6 m	(#459110) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	213
1-1. Drægtighedsstald	649	Mekanisk ventilation	6 m	(#459112) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	555
5. Ny drægtighedsstald	1069	Mekanisk ventilation	6 m			
Sum						3442

8-årsdriften beskriver der lovlige produktion på ejendommen for 8 år siden.

Produktioner med miljøteknologi

Der anvendes gylleforsuring i alle stalde.

Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift				
(#382290) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#382292) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#382296) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#386979) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Gylleforsuring	8760	56	
(#459092) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459093) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459106) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459155) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
Nudrift				
(#387157) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#387159) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#387161) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#387163) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Gylleforsuring	8760	56	
(#459107) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459109) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459111) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
8 års drift				
(#387158) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#387160) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#387162) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Navn: Gylleforsuring	8760	56	
(#459108) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459110) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	
(#459112) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gylleforsuring	8760	56	

Gødningsopbevaringsanlæg

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
2500	Flydende			29 m i diameter og 4 m dyb	583
4000	Flydende			36 m i diameter og 4 m dyb	953
Nudrift					
2500	Flydende			29 m i diameter og 4 m dyb	583
4000	Flydende			36 m i diameter og 4 m dyb	953
8 års drift					
2500	Flydende			29 m i diameter og 4 m dyb	583
4000	Flydende			36 m i diameter og 4 m dyb	953

Der er ingen ændringer i husdyrbrugets opbevaringslagre.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Der er teltoverdækning af begge tanke.

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
2500	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
4000	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Nudrift		
2500	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
4000	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
8 års drift		
2500	Telt	50,0
4000	Telt	50,0

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank 1	2003/2018	2.500	583	Overdækning
Gylletank 2	2008/2018	4.000	953	Overdækning
I alt		6.500		

Tabel. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Der er god opbevaringskapacitet.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	2,5 km
Lokalplanområder	50 meter	629 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	174 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Kategori 1 natur: ca. 400 meter Kategori 2 natur: ca. 1,3 km

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	Ca. 200 meter
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>200 meter
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	239 meter

Offentlig vej, privat fællesvej	15	94 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 meter
Beboelse på samme ejendom *2	15	Landbrug uden beboelse
Naboskel	30	120 meter

*1 Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*2 Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		X	Skove		X
Strand		X	Fortidsminder		X
Søer		X	Kirker		X
Vandløb		X			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabskarakterområdet "Skjern Enge Landbrugsslette"

Skjern Enge Landbrugsslette omfatter flere mindre slettelandskaber, som er adskilt af heder og smeltevandsdale.

Landskabsområdet består af et lavtliggende fladt terræn som ligger i overgangen til de højere liggende bakkeøer mod nord og syd. Landbrugsletten består af dyrkede marker med spredt beliggende gårde og landsbyer. Markerne er delvist afgrænset af hegn, og småbevoksninger og mindre plantager ligger spredt i landskabet. Landbrugsletten er desuden præget af drænkanaler.

Det vurderes muligt at indpasse landbrugsbyggeri i middelstor skala, der er den skala, der kendetegner landskabsområdets bebyggelsesstruktur. Der findes også små og større gårde i området, hvor det vurderes muligt at indpasse nyt stort byggeri.

Bygningsbeskrivelse

Der er søgt at opføre en løbe-drægtighedsstald på 1069 m². Den nye bygning bliver placeret umiddelbar vest for en eksisterende stald og umiddelbar nord for 2 teltoverdækkede gylletanke. Med den ansøgte placering af den nye stald vil ejendommen fremstå som en samlet enhed efter udvidelsen.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. Den nye stald opføres i søsten og grå eternitplader som det eksisterende byggeri.

For at fremme byggeriets indpasning i landskabet stilles vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance samt brug af ikke reflekterende materialer.

Beplantning:

Husdyrbruget er synligt ud mod Albækvej. Syd for anlægget er der slørende beplantning og nord for gyllebeholderne er der slørende beplantning.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser

I miljøgodkendelsen fra 2018 er der fastsat vilkår til, at den eksisterende slørende beplantning, som står syd for anlægget samt beplantningen i tilknytning til gyllebeholderne skal bevares og beplantningen skal vedligeholdes. I forbindelsen med nybyggeriet må der derfor ikke fældes mere af beplantning nord for gyllebeholderne, end hvad byggeriet kræver.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør den eksisterende slørende beplantning, som står syd for anlægget samt beplantningen i tilknytning til gyllebeholderne og nord for den nye stald bevares og beplantningen skal vedligeholdes.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.

2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Det nærmeste Kategori 1-Naturområde ligger ca. 406 meter sydøst for de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er en §3 beskyttet hede indenfor habitatområde nr. 61 Skjern Å. Der er ca. 420 meter til det område, hvor heden bliver en kortlagte naturtype nr. 4030 tør hede. Området er en del af habitatområde nr. 61 Skjern Å. (se Bilag 5)

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 10-20 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) som gennemsnit for 2016, 2017 og 2018 beregnet til 13,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen til den nærmeste §3 beskyttede hede indenfor habitatområdet og til det nærmeste kortlagte naturområde (tør hede). Beregningerne viser, at totaldepositionen i begge beregningspunkter fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,4 kg N pr ha. pr. år.

Kommunen har undersøgt antallet af husdyrbrug over 15 DE ud fra kumulationsmodellen (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bilag 3) i nærheden af naturområdet, og der er 1 husdyrbrug (Ånumvej 155) inden for de fastlagte afstande.

Det medfører, at beskyttelsesniveauet ligger på 0,4 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er hermed overholdt til området.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nærmeste Kategori 1 natur	Kategori 1	Sagsbehandler	1	Bn	0,0	0,0	0,4

Naturpunkt: 4030 hede	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	En ejendom (1)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,4 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: 4030 hede				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift) (kg N/ha/år)	Merdeposition (8 års-drift) (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
S: 3. Farestalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2. Løbe/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1. Drægtighedsstald transponder	Landbrug	0,0	0,0	0,1
S: 4. Klimacontainer	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3-1. Farestald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2-1. Løbe-/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1-1. Drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,1
G: 2500	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 4000	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 5. Ny drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Der er afsat et beregningspunkt ca. 60 m længere mod øst i samme naturområde (Fandens Eng), hvor der er beregnet afsætning og dermed kumulation med endnu en ejendom (Adelvej 6A). Det er således det mest kritiske punkt i naturområdet, idet her er kumulation med mere end 1 ejendom. Det medfører, at beskyttelsesniveauet ligger på 0,2 kg N/ha/år.

Inddragelse af kvælstoffjernelse ved naturafgræsning af kategori 1-natur

Ved godkendelse og tilladelse inddrages kvælstoffjernelsen ved afgræsning, således at kravet kan ændres fra 0,2 til 0,3 kg N/ha/år, hvis der med henblik på naturpleje af den påvirkede natur foretages afgræsning eller en kombination af græsning og slet med dyr fra det pågældende husdyrbrug, som skønnes netto at fjerne kvælstof fra naturområdet. Jf. §28 stk. 2 i husdyrbrugsloven.

Naturområdet er ejet af Naturstyrelsen og arealet afgræsses på nuværende tidspunkt med få stykker kvæg og der tilskudsføres ikke. Græsningsaftalen løber frem til 2024, hvor græsningsaftalen så kommer ud i ny licitation.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,3 kg NH₃-N/år i punktet. Da ingen afgræsses er totaldepositionskravet 0,3 kg NH₃-N/år, og kravet om maksimal total deposition er således overholdt.

Ansøger har indgået aftale med nuværende indehaver af græsningsaftalen indtil udgangen af 2024, at ansøger indkøber et antal kvæg i foråret, der skal anvendes til afgræsning hen over sommer og efterår. Dyrene sælges, når afgræsningen ophører i efteråret.

I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår om, at ansøger skal byde ind på den ny græsningsaftale der udbydes i 2024, og der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at ansøger skal kunne dokumentere, at det er husdyrbrugets egne dyr der afgræsser området i henhold til Naturstyrelsens gældende græsningsaftale.

Naturstyrelsen kan ikke garantere at arealet fremadrettet bliver afgræsset idet der tages almindelige forbehold for ændret naturplejepolitik, forbehold for finanslovens indhold og godkendelse i de kommende budgetår, ny eller ændret lovgivning mv. Ligeledes vil eventuelle tvister med forpagter mv. også kunne medføre, at arealet i perioder ikke bliver afgræsset.

Alternativ

Der er stillet vilkår om, at hvis afgræsningen af naturområdet med husdyrbrugets egne dyr ophører, skal ejer senest et år efter have etableret virkemidler på husdyrbruget, således at totaldepositionskravet til naturområdet kan overholdes.

Det er oplyst på møde den 27. januar 2022 med ansøger og konsulent, at kravet til kategori 1 natur kan overholdes på anden vis, hvis græsningen af naturområdet ophører.

Kravet til kategori 1-natur vil kunne overholdes uden afgræsning, hvis der etableres luftrensning i drægtighedsstaldene 1 og 1.1. På Miljøstyrelsens teknologiliste findes luftrensningsanlæg der kan rense luften med op til 89-91 % ammoniak ved fuld rensning af staldluft.

Naturpunkt: Kumulation med Adelvej 6A	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	Arealet afgræsses og derfor kan der tillades en deposition på 0,3 kg NH ₃ -N/år.
Kumulation	To eller flere ejendomme (2+)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,3 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kumulation med Adelvej 6A				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift) (kg N/ha/år)	Merdeposition (8 års-drift) (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
S: 3. Farestalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2. Løbe/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1. Drægtighedsstald transponder	Landbrug	0,0	0,0	0,1
S: 4. Klimacontainer	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3-1. Farestald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2-1. Løbe-/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1-1. Drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,1
G: 2500	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 4000	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 5. Ny drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Der er endvidere beregnet ammoniakdeposition til nærmeste ammoniakfølsom sø. Søen ligger ca. 800 meter syd for anlægget og er en kortlagte naturtype nr. 3130 søbred med småurter. Området er en del af habitatområde nr. 61 Skjern Å.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 5-10 kg N/ha/år, og baggrundsbelastningen for området ligger på 13,4 kg N/ha/år, beregnet som gennemsnit 2016-2018.

Beregningerne viser, at totaldepositionen fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N pr ha. pr. år. Kravet til kategori 1-natur er således opfyldt til søen.

Naturpunkt: Lobelie sø	
Kategori	Kategori 1
Oprettet	Ansøger
Ruhed	Vand
Beskrivelse	
Kumulation	En ejendom (1)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,0 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Lobelie sø				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift) (kg N/ha/år)	Merdeposition (8 års-drift) (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
S: 4. Klimacontainer	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 2500	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 4000	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3-1. Farestald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3. Farestalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2-1. Løbe-/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2. Løbe/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1-1. Drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1. Drægtighedsstald transponder	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 5. Ny drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for habitatområdet, og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Det nærmeste Kategori 2 område ligger ca. 1,3 km sydvest for de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er et overdrev på 3,9 m² (Se Bilag 5).

Tålegrænsen for overdrev vurderes til at være mellem 10-20 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2018, beregnet til 13,0 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Det betyder, at den nederste tålegrænse er overskredet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N/ha/år.

Naturpunkt: Overdrev SV	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,0 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Overdrev SV				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition	Totaldeposition (kg N/ha/år)
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	
S: 4. Klimacontainer	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 2500	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: 4000	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3-1. Farestald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 3. Farestalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2-1. Løbe-/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 2. Løbe/kontrolstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1-1. Drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 1. Drægtighedsstald transponder	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: 5. Ny drægtighedsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret hede, moser, enge og søer. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget fremgår af nedenstående kortudsnit.

Der er foretaget N-depositionsberegninger til de nærmeste natur områder. Resultaterne af beregninger er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)		Målsætning i Kommuneplan
			Nudrift	8-årsdrift	
Eng NØ	231	NØ	0,2	0,2	B-målsat
Mose ØST	152	Øst	0,3	0,4	B-målsat
Mose SØ	256	Sydøst	0,1	0,1	A-målsat
Mose SYD	262	Syd	0,0	0,0	A-målsat
Eng S	261	Syd	0,0	0,0	B-målsat

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante-og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til de nærmeste Kategori 3-Natur områder ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur. Da beskyttelsesniveauet er opfyldt til de nærmeste naturområder, er det ikke foretaget beregninger til de naturområder der ligger længere væk.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 1000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller og enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Ferske enge er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Ferske enge omfatter naturenge og kulturenge. Det betyder, at en aktivitet, som vil medføre en tilstandsændring af en §3-beskyttet eng, som udgangspunkt ikke kan tillades uden dispensation. Enge kan være mere eller mindre påvirket af gødning fra græssende dyr og eventuelt tilførsel af gødningsprodukter, samt påvirkning fra nærliggende marker i omdrift.

Det medfører, at mange enge er næringsberigede og kun få enge er moderat næringsfattige. Tålegrænsen for enge varierer på baggrund af disse forhold, men generelt kan der anvendes en vejledende tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på henholdsvis 0,2 kg N/ha/år til nærmeste eng mod NØ og 0,0 kg N/ha/år til nærmest eng mod syd. Idet merbelastningen ligger under 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Vandhullerne ligger syd for anlægget, i forbindelsen med enge og moser i Skjern Å-dalen. Vandhullerne er ikke en kortlagt naturtype. Samtlige vandhuller ligger længere væk fra anlægget end de §3-naturområder, hvortil der er foretaget beregning af merpositionen. Her blev ikke beregnet merdepositioner på over 0,4 kg N/ha/år. På det grundlag vurderer kommunen, at merbelastningen til §3 søerne ikke overstiger 0,4 kg N/ha/år.

Idet merbelastningen til vandhullerne er skønnet til at ligger under 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 3.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er god opbevaringskapacitet, således at gyllen kan gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag. Tankene tømmes ca.

en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Der opbevares ingen dybstrøelse på Adelvej 3.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

På Albækvej 3 opbevares maksimalt 80 tons foder ad gangen. De 80 tons opbevares i udendørs- og indendørs siloer. Indendørs siloer er i foderladen. Det er max. mængde, når alle siloer er helt fyldt. Der fodres primært med færdigfoder. Undtagelsen er ca. 500 kg smågrisefoder, der blandes på Adelvej 15.

Håndtering af spildevand, restvand og saft afløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Albækvej 3 er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
<p>Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Der er toilet i mandskabsrum/forrum, som er tilsluttet et godkendt nedsivningsanlæg.</p>
Regnvand
<p>Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til 5.600 m². Tagflader på den nye drægtighedsstald er opgjort til ca. 1.100 m². Der samles ikke regnvand fra beton, asfalt eller flise belagt areal. Regnvand fra tage ledes til sivdræn. Der er ingen udløb til vandløb.</p>
Restvand
<p>Definition og krav: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllekanaler.</p>
Spildevand fra vaskeplads
<p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages der ikke vask af maskiner. Maskinparken håndteres på anden ejet ejendom. Der rengøres ikke marksprøjter på ejendommen. Rengøring af marksprøjter foretages på vaskeplads på anden ejendom eller i marken.</p>

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 3.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie, brændstof og medicin

Olie og brændstof

Der opbevares pt. ingen olie på ejendommen.

Kemikalier og pesticider

Markdriften foregår fra Adelvej 15, så der opbevares eller håndteres ikke kemi på ejendommen.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger har indsendt en oversigt over affaldstyper, og hvordan de opbevares og bortskaffes. Oversigten kan ses på bilag 6.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet.

Der er opsat nødbruker ved siden af syretanken.

Der er udarbejdet en beredskabsplan.

Kommunens vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Som IE-brug er der særlige forhold som beredskabet skal leve op til. Se under særregler for IE-brug.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:

- Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger et andet husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Ånumvej 149 	0	FMK	151,9	151,9	415	Ja
Ånumvej 157 	1	FMK	151,9	151,9	255,8	Ja
Lokalplan 	0	NY	271,2	271,2	3721,9	Ja
Ånumvej 146 	0	NY	271,2	271,2	2542,5	Ja
Ånumvej 160 	0	FMK	270	270	631,6	Ja
Ånum, Skjern Jorder 	0	FMK	480,2	480,2	2533,6	Ja

Konsekvenszone: 664 meter

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift

Staldafsnit								
3. Farestalde	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	382290	0	3120,4	17216,0	0	3120,4	17216,0	1076
2. Løbe/kontrolstald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	382292	0	4237,2	5136,0	0	4237,2	5136,0	428
1. Drægtighedsstald transponder	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	382296	0	4838,0	5822,0	0	4838,0	5822,0	820
4. Klimacontainer	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	386979	0	600,0	1050,0	0	600,0	1050,0	50
3-1. Farestald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	459092	0	1015,0	5600,0	0	1015,0	5600,0	350
2-1. Løbe-/kontrolstald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	459093	0	1256,7	1512,3	0	1256,7	1512,3	213
1-1. Drægtighedsstald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	459106	0	3274,5	3940,5	0	3274,5	3940,5	555
5. Ny drægtighedsstald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	459155	0	4720,0	5680,0	0	4720,0	5680,0	800
Sum			23061,8	45956,8		23061,8	45956,8	

Nudrift

Staldafsnit								
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
3. Farestalde	387157	0	3120,4	17216,0	0	3120,4	17216,0	1076
2. Løbe/kontrolstald	387159	0	4237,2	5136,0	0	4237,2	5136,0	428
1. Drægtighedsstald transponder	387161	0	4838,0	5822,0	0	4838,0	5822,0	820
4. Klimacontainer	387163	0	600,0	1050,0	0	600,0	1050,0	50
3-1. Farestald	459107	0	1015,0	5600,0	0	1015,0	5600,0	350
2-1. Løbe-/kontrolstald	459109	0	1256,7	1512,3	0	1256,7	1512,3	213
1-1. Drægtighedsstald	459111	0	3274,5	3940,5	0	3274,5	3940,5	555
Sum			18341,8	40276,8		18341,8	40276,8	

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger beboelse indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Beholderne er opført inden 1. januar 2007.

Der er i miljøgodkendelsen fra januar 2018 stillet vilkår om, at begge tanke skal være overdækket med teldug.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

De væsentligste støjkloder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt.

Anlægget tømmer gyllen fra stalden over i en procestank, hvor gyllen forsures, og efterfølgende pumpes gyllen tilbage til stalden og en lille mængde frisk behandlet gylle pumpes til gyllebeholderen. Processen gentages typisk en gang i døgnet for hver stald/staldafsnit.

Omrøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkloderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder, at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener.

Kommunens vurdering:

I det ovenstående har ansøger redegjort for støjkloder på husdyrbruget, og det er ansøgers vurdering af støjgenerne ikke vil øges i forhold til den nuværende drift på husdyrbruget.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Lovkrav med KO

- *I svinestalde skal der være en lysintensitet på mindst 40 lux i en periode på mindst 8 timer pr. dag.*
- *Svin skal holdes i en belysning, der følger en 24-timers rytme og har sammenhængende perioder på mindst 8 timer pr. dag med henholdsvis lys og mørke. Lyset skal have en lysintensitet på mindst 40 lux.*

Der er lys i løbeafdelingen (i bygning 2) i 18 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne.

For at minimere elforbruget er lyset i løbe-/drægtighedsstaldene styret af ur samt af dagslyset. Det betyder, at lyset slukkes vha. ur udenfor arbejdstid, hvis det naturlige lys er tilstrækkeligt.

I farestaldene tændes lyset når medarbejderne kommer ind i staldene og slukkes igen, når de forlader dem.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der kun er lys, når der arbejdes i stalden og begrænset udendørs belysning. Lyset er tændt i 18 timer i stald 2, men denne ligger mellem de øvrige bygning og vurderes ikke at vil genere naboer.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via aftale med Kiltin.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen, at forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusningsanlæg i alle stalde.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Albækvej er en grusvej, så færdsel med maskiner, biler mm på vejen vil give anledning til støvdannelse.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Der gøres opmærksom på at IE-brug har en særlig forpligtelse til at reducere støvemissioner fra staldanlægget jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Der er indkørsler til ejendommen fra Albækvej. Det er primært den sydligste der anvendes i forbindelse med gylletransporter. Se bilag 7.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	60	Tilskudsfoder / korn
Brændstof	25	Diverse
Husdyrgødning	400	Traktor og vogn.
Husdyr til/fra ejendommen	250	Ca. 5 transporter om ugen.
Døde dyr	52	
Samlet antal transporter	787	Svarer til 15 transporter om ugen

		eller ca. 3 transporter pr dag på hverdage.
--	--	--

Tabellen viser antal transporter til og fra ejendommen.

De fleste transporter er med husdyrgødning og dyr. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil kun betyde en mindre forøgelse af transporten til og fra husdyrbruget, idet udvidelsen primært foretages for at søerne får mere plads

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser:

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækken og mindre dyr i kølecontainer på plads lige syd for Adelvej 15. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret og afhentes først kommende hverdag efter tilmelding. Se bilag 8.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald	
			(kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
3. Farestalde	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
2. Løbe/kontrolstald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
1. Drægtighedsstald transponder	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
4. Klimacontainer	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	1,20
3-1. Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
2-1. Løbe-/kontrolstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
1-1. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
5. Ny drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,87	1,20

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#382290) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1076 0,29	1	312		
(#382292) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	428 0,57	1	245		
(#382296) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	820 0,53	1	433		
(#386979) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	50 1,20	1	60		
(#459092) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	350 0,29	1	102		
(#459093) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	213 0,53	1	112		
(#459106) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	555 0,53	1	293		
(#459155) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	800 0,87	1	696		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 2253 kg NH₃/år for stalderne. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 307 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 2561 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 2254 kg NH₃/år. Der anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag: Forsuring i eksisterende og den nye stald og teltoverdækning af begge gyllebeholdere.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2253	307	2561
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1946	307	2254
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	307
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-kravet er overopfyldt med 307 kg, fordi den nye stald og de eksisterende stalde med undtagelse af klimacontainere med 50 m² produktionsareal er forsynet med gylleforsuring. Det har været nødvendigt at sætte effekten af forsuringen til det maksimale i den nye stald, for at overholde kravene til naturområder.

Ud over beregningen af den samlede ammoniakemission har ansøger beskrevet husdyrbrugets valg af den bedst tilgængelige teknik, herunder forhold til råvarer energi, management m.v.

Der er beskrevet følgende vigtigste anvendte virkemidler:

- Staldsystemer og overbrusning
- Opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående emner er beskrevet under afsnittet IE-brug:

- Vand og energiforbrug
- Fodring
- Management

Staldindretning

Samtlige søer er opstaldet i stalde med delvis spaltegulv, hvilket er BAT for opstaldning af søer. Smågrisene opstaldes i klimacontainer med drænet gulv + spalter (50%/50%). Hvilket ikke er BAT. Der er tale om et mindre staldafsnit, og BAT opfyldes på grund af forsuring i alle stalde.

Gylleforsuring:

Forsuring af gylle er baseret på et kemisk princip. I gyllen findes der ammoniak (NH₃), som er en gas der fordampes, og ammonium (NH₄⁺), som er bundet i gyllen i form af næringsssalte. Der er en kemisk ligevægt imellem NH₃ og NH₄⁺. Hvis man suger ammoniakken væk, bliver der altså bare dannet mere ammoniak. Ved at sænke gyllens surhedsgrad forskydes ligevægten over mod ammonium (NH₄⁺) og

der dannes stort set ikke ammoniak (NH_3) i gyllen. Når der ingen ammoniak er, kan den heller ikke fordampe.

Princippet

I en svinestald fordamper der mest ammoniak fra overfladen af den gylle som står under spaltegulvet i stalden. Det er denne overflade som skal have en lavere pH, så der ikke dannes ammoniak. Anlægget sikrer, at der står en stor mængde forsuret gylle i gyllekanalerne i stalden, under spaltegulvet. Frisk produceret gylle falder ned i denne forsurede gylle og bliver "opslugt" af den forsurede gylle.

Mekanisk

Anlægget tømmer gyllen fra stalden over i en procestank, hvor surhedsgraden af gyllen (pH) sænkes til pH 5,5 med svovlsyre. Når den ønskede surhedsgrad er nået, pumpes gyllen tilbage til stalden og en lille mængde frisk behandlet gylle pumpes til gyllebeholderen. Processen gentages typisk en gang i døgnet for hver stald/staldafsnit.

Da gylleforsuring blev etableret på ejendommen, regnede man med, at anlægget havde en reduktionseffekt på 70% på ammoniak fra gyllen. Den opfattelse er revideret med den senere VERA-test, hvor man nu regner med 64%. Der er så yderligere en formindsket effekt, når der er tale om delvis spaltegulve jf. "Samspil mellem miljøteknologier". Vurdering af mulighederne for at kombinere miljøteknologier på Miljøstyrelsens teknologiliste foretaget af Teknologisk Institut. Nedenstående er hentet fra dette notat. <https://mst.dk/media/140220/samspil-mellem-miljoeteknologier.pdf>

	Ammoniak-emissionsfaktor ¹ (kg $\text{NH}_3\text{-N}$ m ⁻² år ⁻¹)	Reduktionseffekt af gylleforsuring
Drænet gulv	2,3	64 %
25-49% fast gulv	1,9	56 % ²
50-75% fast gulv	1,4	41 % ²

Tabel. Forventet reduktion i ammoniakemissionen ved gylleforsuring i slagtesvinestalde med henholdsvis drænet gulv og delvist fast gulv.

¹ jf. Kai og Adamsen (2016).

² Sammenlignet med drænet gulv forventes kombinationen af delvist fast gulv og gylleforsuring at have en effekt på 64 %.

Sostalde

Sogyllle har en pH-værdi, der er på niveau med slagtesvinegylle (Hjorth, 2016), hvorfor det er vurderet, at effekten af gylleforsuring på ammoniakfordampningen fra sogylle og slagtesvinegylle er sammenlignelig.

Der er ud fra dette regnet med 56% ammoniakreduktion i ansøgningen i alle drifter, da det må antages at være nyeste viden.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, hvilket reducerer støvgener.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tankene tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er fast overdækning af gylletankene. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Al gyllen er forsuret. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Forarbejdning af husdyrgødning:

- Forsuring af gyllen i staldene

Vurdering

Teknologien bidrager til en væsentlig reduktion af drivhusgasemissionen og samtidig bidrager den til at reducere metan- og lattergasudledning fra håndtering af husdyrgødning. Endvidere bidrager forsuring til en øget udnyttelse af kvælstoffet i gyllen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

Gyllekøling er fravalg. Ansøgers konsulent har med udgangspunkt i Teknologisk Instituts Rapport "Samspil mellem miljøteknologier" redegjort for, at der ikke nogen miljømæssig gevinst ved at anvende gyllekøling i samspil med gylleforsuring.

Hyppig gylleudslusning er fravalgt. Hyppig gylleudslusning har kun en dokumenteret lugtreduktion i stalde med fulldrænede gulve, hvilket der ikke er på dette husdyrbrug, men undtagelse af afsnittet til smågrise.

Kemisk og biologisk luftrensning er fravalgt. Der er etableret gylleforsuring og en yderligere investering i luftrensning vil på nuværende tidspunkt betyde en øget omkostning, der rækker ud over 100 kr. pr. kg reduceret N, jf. Teknologiblade "Kemisk luftrensning med syre og biologisk luftrensning". Luftrensning er af denne årsag fravalgt.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Miljøvurdering af IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er husdyrbrug, med intensiv fjerkræavl eller svineavl, som er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets om industrielle emissioner (IE-Direktivet.) IE-Direktivet er indarbejdet i den danske lovgivning.

Husdyrbruget Albækvej 3, 6900 Skjern et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 750 stipladser til søer.

Idet ansøgningen omhandler et IE-husdyrbrug skal det som tillæg til miljøvurderingen desuden sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Udnyttelse af energi og råvarer

Ansøger har i ansøgningen beskrevet følgende omkring energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Energi:

Ansøger oplyser, at elforbruget dækker markvanding, drift af varmepumper og forsøringsanlægget. Forbruget af dieselolie er ikke opgjort, da markdriften foregår fra Adelvej 15.

	Ansøgt drift
Elforbrug (kWh)	390.000

Af energibesparende teknikker kan nævnes, lavenergipærer, og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Vand

Ansøger oplyser, at vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Efter opførelsen af den nye stald vil vandforbruget formodentligt stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra vandværk.

	Ansøgt drift (m ³)
Vandforbrug	10.000

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er overbrusning i alle staldafsnit. Overbrusningen foregår med et sprinklersystem og går automatisk i gang når temperaturen overstiger et bestemt punkt – pt. 25 grader.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Der gøres opmærksom på at IE-brug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til en hver tid gældende bygningsreglement jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug. I 2016 er der foretaget energiberegning over husdyrbrugets energiforbrug.

For at leve op til EU BAT-konklusionen med hensyn til vand- og energiforbruget er der stillet vilkår til, at vand og energiforbruget registreres, og at den årlige opgørelse gemmes og kan fremvises ved kommunens tilsyn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at med de stillede vilkår, vil husdyrbrugets udnyttelse af energi og råvarer leve op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporters så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Der er etableret gylleforsuring i alle stalde og bliver det også i den nye stald, en sænkning af gyllens pH som reducerer ammoniak-udledningen.
- Teknologien bidrager til en væsentlig reduktion af drivhusgasemissionen og samtidig bidrager den til at reducere metan- og lattergasudledning fra håndtering af husdyrgødning. Endvidere bidrager forsuring til en øget udnyttelse af kvælstoffet i gyllen.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer

Ansøger har ikke indsendt oplysninger om hvorvidt der anvendes stoffer i husdyrbrugets primærproduktion, som udsætter befolkningen for sundhedsfare hverken herhjemme eller ud over landets grænser.

I det der i det primære landbrugsproduktion generelt kun anvendes godkendte produkter og kemikalier, er det Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at husdyrbrugets ikke anvender skadelige stoffer der udsætter befolkningen for sundhedsfare hverken herhjemme eller ud over landets grænser.

Optimering af produktionsprocesser (Management/Godt landmandskab)

Ansøger oplyser at:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivning og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management. Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.

- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets management og optimering af produktionsprocesser er med til at sikre, at produktionsprocesserne løbende optimeres og lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Iagttagelse af affaldshierarkiet

I forbindelse med driften af husdyrbruget skal produktion og håndtering af affald foretages således, at den i størst mulig omfang følger prioriteringen nedenfor.

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Ansøger har om affald oplyst,

Der findes en række forskellige affaldstyper på ejendommen, såsom papir, pap, glas, afdækningsplast, jern m.v.

Fast affald:

Alt affald samles på Adelvej 15 hvorfra det køres på genbrugsplads.

Jern og metal afhentes af skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald:

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser samles på Adelvej 15.

Kanyler, flasker og knive opsamles i en dertil indrettet beholder. Beholderen opbevares i foderladen og afleveres direkte på genbrugspladsen.

Olie- og kemikalieaffald:

Der forefindes ikke olie – og pesticidaffald på ejendommen, da markdriften foregår fra Adelvej 15.

Da der er tale om et IE-brug, skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at affaldshåndteringen på husdyrbruget skal leve op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b om mindst muligt affald og mest muligt affald til genbrug.

Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Vurdering:

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Olie- og kemikalieaffald

Der er ingen olie- og kemikalieaffald på husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der med affaldssorteringen er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætningen til godkendte affaldsmottagere eller genbrugspladsen er det sikret, at affaldets videre vej i affalds hierarkiet vil blive håndteret bedst muligt.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune jf. 36 stk. 7-13 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen til kommunen.

Indberetningen skal omfatte beregninger, målinger, procedurer m.v., som skal foretages som led i egenkontrol.

Der er i driftsvilkårene til de emissionsbegrænsende tiltag på husdyrbruget stillet vilkår til overvågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen og kontrollerer, at forudsætningerne for godkendelsen overholdes.

Begrænsning i anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 13, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet				
KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbrug.

Særregler for IE-husdyrbrug

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat en række særregler for IE-husdyrbrug, som i det følgende vurderes i forhold til det ansøgte.

Miljøledelse

På baggrund af BAT-konklusionen af 21.02.2017 er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet krav om, at IE-husdyrbrug, skal have et miljøledelsessystem der:

- 1) formulerer en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætter miljømål,
- 3) udarbejder handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med ovenstående krav. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsessystemet skal være etableret og virke fra den dag miljøgodkendelsen er meddelt.

Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for miljøledelse, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal sørge for at oplære eksisterende og nye medarbejdere. Overordnet set skal oplæringen angå relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, reparation og vedligeholdelse af udstyr, samt beredskabsplanlægning og -styring mv.

IE-husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at et oplæringsmateriale, der angår de forhold som følge af bestemmelsen i kapitlet om særregler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er tilgængelig for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse

Det fremgår af kapitel 17 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

Kontrolplanen og kontrollen skal som minimum omfatte følgende forhold:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.
- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen og reparation i forbindelse med tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes logbog over de gennemførte kontroller og reparationer, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Beredskab

Det fremgår af lovgivningen at for IE-brugs skal der foreligge en beredskabsplan til håndtering af uheld og uventede emissioner. Beredskabsplanen skal indeholde en plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

Der skal foreligge handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).

Det skal fremgå, hvor der er tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f. eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter eller ruller til olieudslip).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets beredskabsplan lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Hændelser og uheld

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal der, uanset den 8-årige retsbeskyttelse i husdyrbrugloven, ved påbud foretages sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, at konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld begrænses og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Ringkøbing-Skjern Kommune har stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet samt udarbejdelse af skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Foderblandings- og fodringsstrategi

Den seneste BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin omfatter teknikkerne fasefodring, letfordøjelig uorganisk fosfat og tilsætning af fytase til foderet. Formålet er, at begrænse fosforudskillelsen og dermed reducere risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer

som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

BAT-konklusionen er indarbejdet som generel lovgivning i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, og der skal ikke stilles vilkår herom. Dokumentation for overholdelsen skal opbevares i 5 år og forevises på forlangende ved tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for overholdelse af fodringskrav til Ringkøbing-Skjern Kommune, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Den ansøgte produktion er et IE-brug, som følge af, at der er mere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af kravet.

Ansøger har i BAT-redegørelsen anført følgende om mere effektiv fodring, at søerne fasefodres, så søer i forskellige stadier (cyklus) tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blandinger, en drægtighedsblanding eller en diegivningsblanding. Smågrisene og poltene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med rådgiver, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af oplysninger om husdyrbrugets fodring og de generelle krav til fodring, at husdyrbrugets foderblandings- og fodringsstrategi lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Manglende overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Årlige indberetning til kommunen

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende kopi af logbøger eller anden dokumentation for anvendt miljøteknologi, miljøledelsessystem, at kontrolprogrammet for vedligeholdelse er gennemført og for fodringskrav.

Dokumentationen skal indsendes samlet til kommunalbestyrelsen hvert år senest den 31. december. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår. Oplysningerne skal dog ikke indsendes, hvis kommunen inden for det seneste kalenderår har gennemført et miljøtilsyn på husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 59a, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye drægtighedsstald har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø. En mindre udbygning af anlægget til drægtige søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg. Alternativet til denne miljøgodkendelse er at beholde den nuværende produktion.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Udvidelsen af husdyrbruget, samt opførelse af en drægtighedsstald på i alt 1069 m² med et produktionsareal på 800 m² kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre

en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Bygning	Anvendelse
1 og 1-1	Drægtighedsstald (transponder)
2 og 2-1	Løbe-/kontrolstald
3 og 3-1	Farestald
4	Klimacontainer (smågrise)
5	Ny Løbe-/drægtighedsstald
6	Foderlade
7	Procestank forsuringsanlæg
8	Svovlsyretank
9	Gylletank med telt (4.000 m ³)
10	Gylletank med telt (2.500 m ³)
11	Udleveringsrampe
12	Fodersiloer

Bilag 2: Produktionsarealer

På figuren er indtegnet gangarealer. Foderkrybbe og inventar er fratrukket produktionsarealet.

Bilag 3: Afløbsplan

Gyllerørføring.

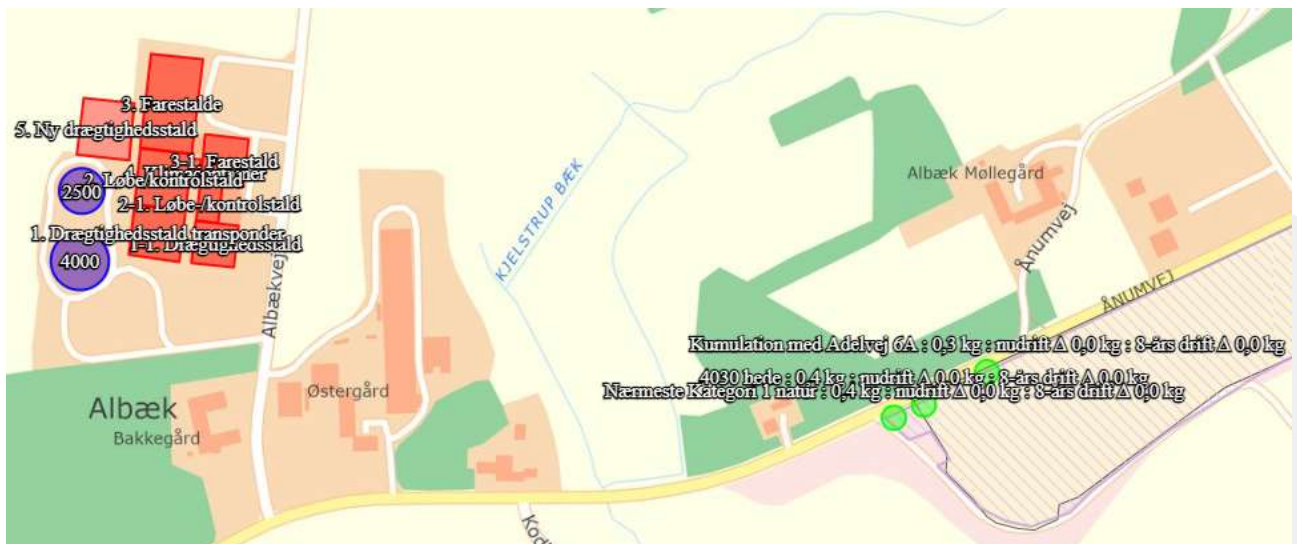
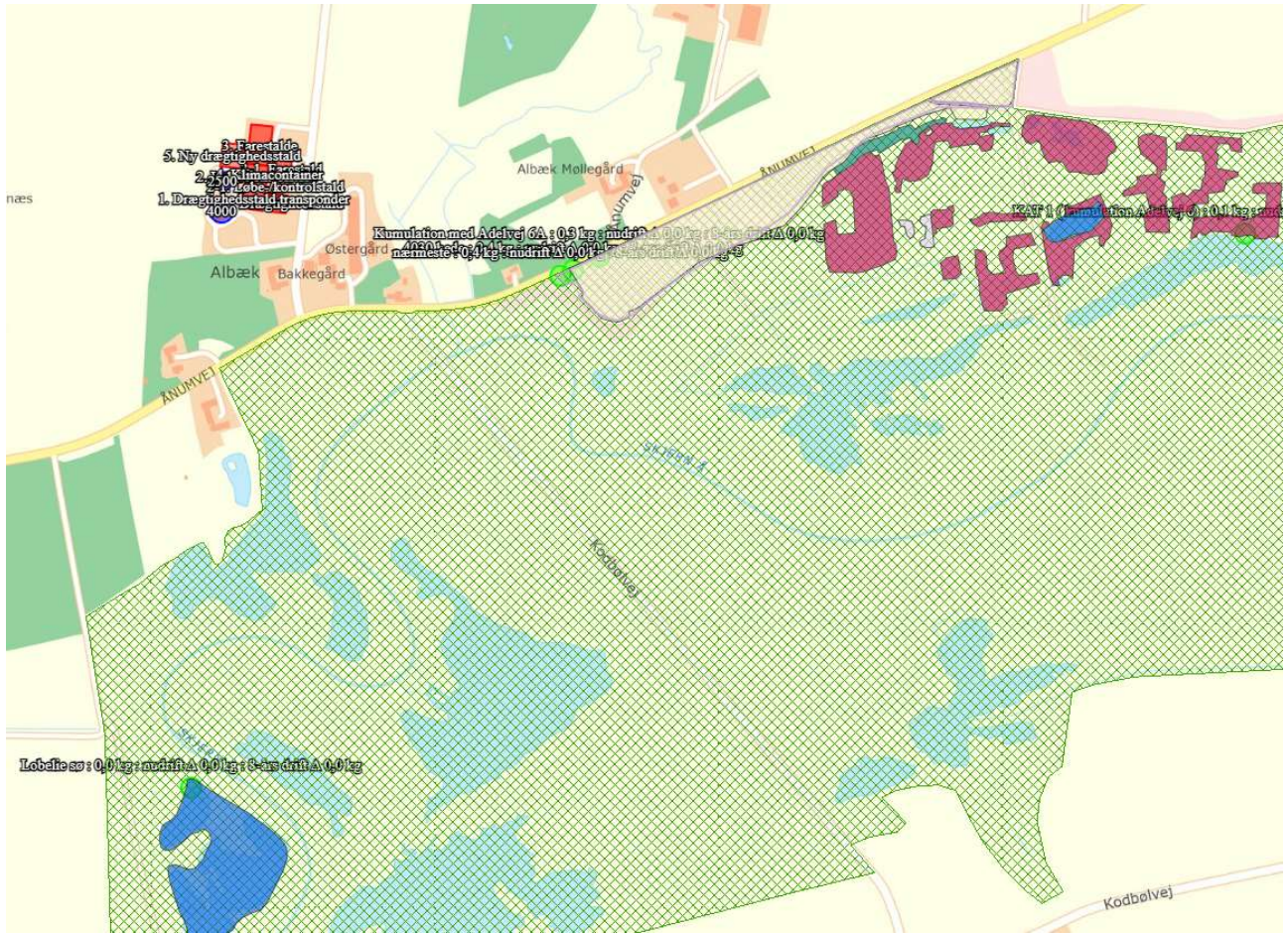
Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 664 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

Bilag 5: Natur

Kategori 1-natur

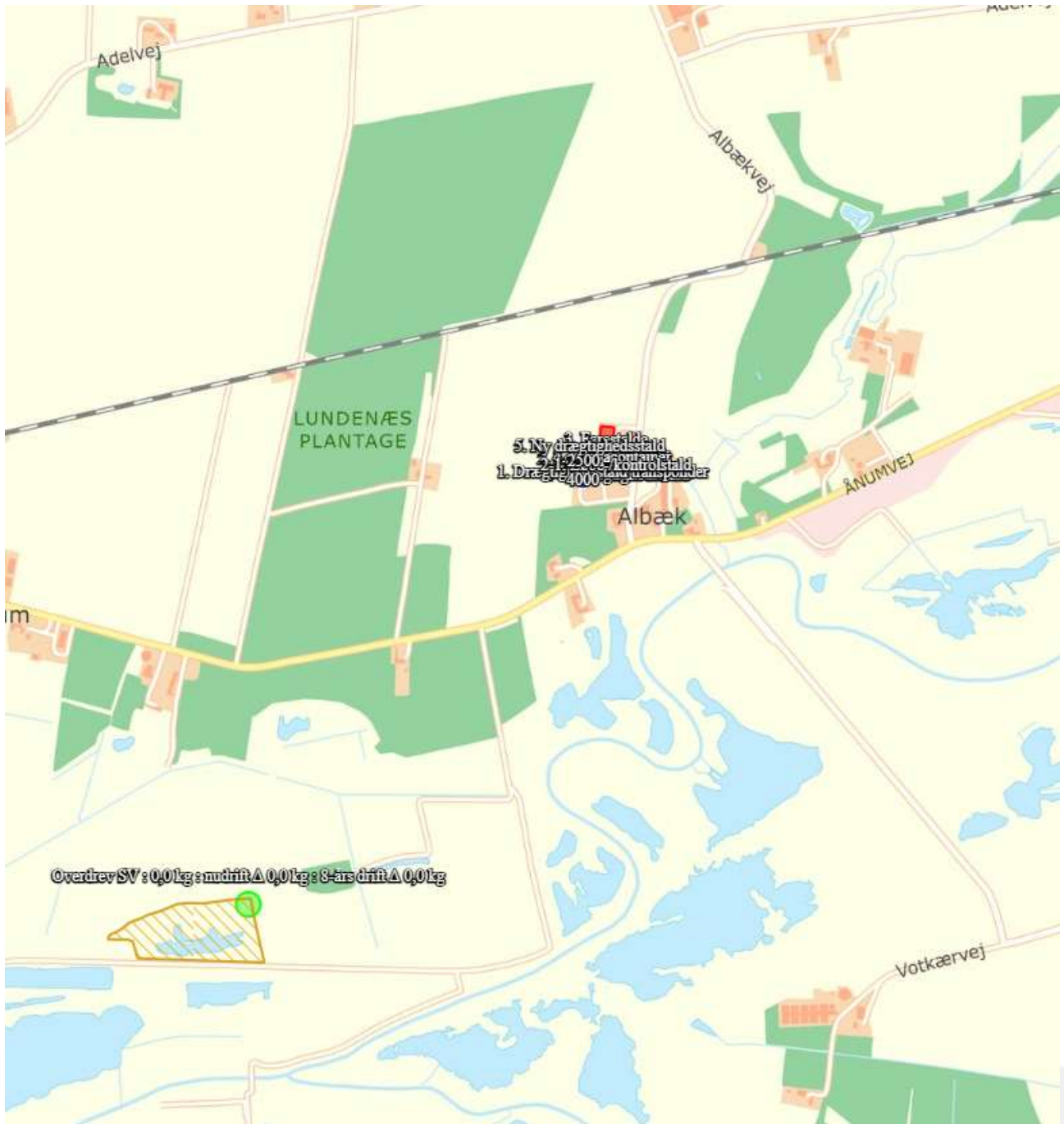

Afgræsset areal på Albæk Hede

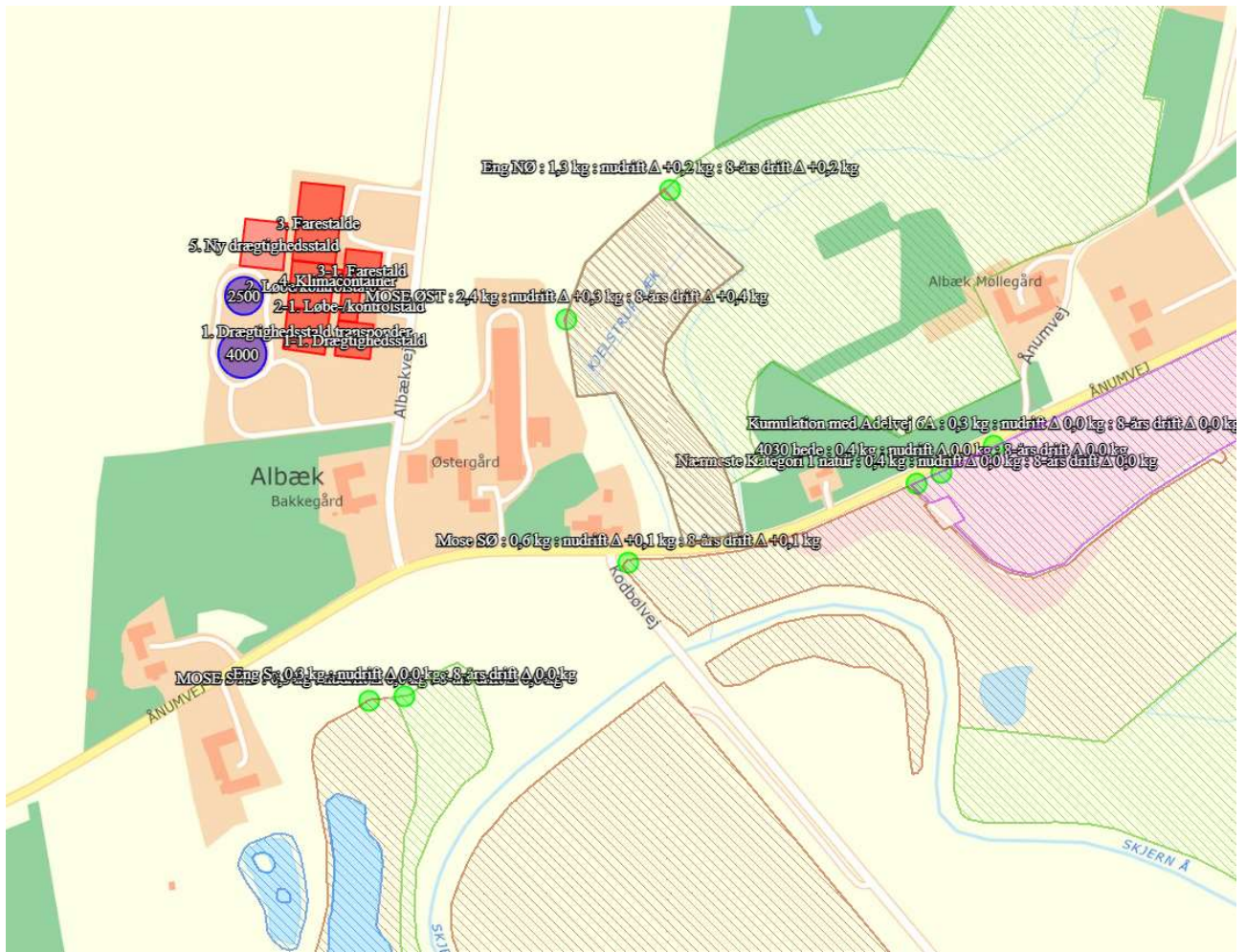
Arealet som afgræsses på Albæk hede mv.

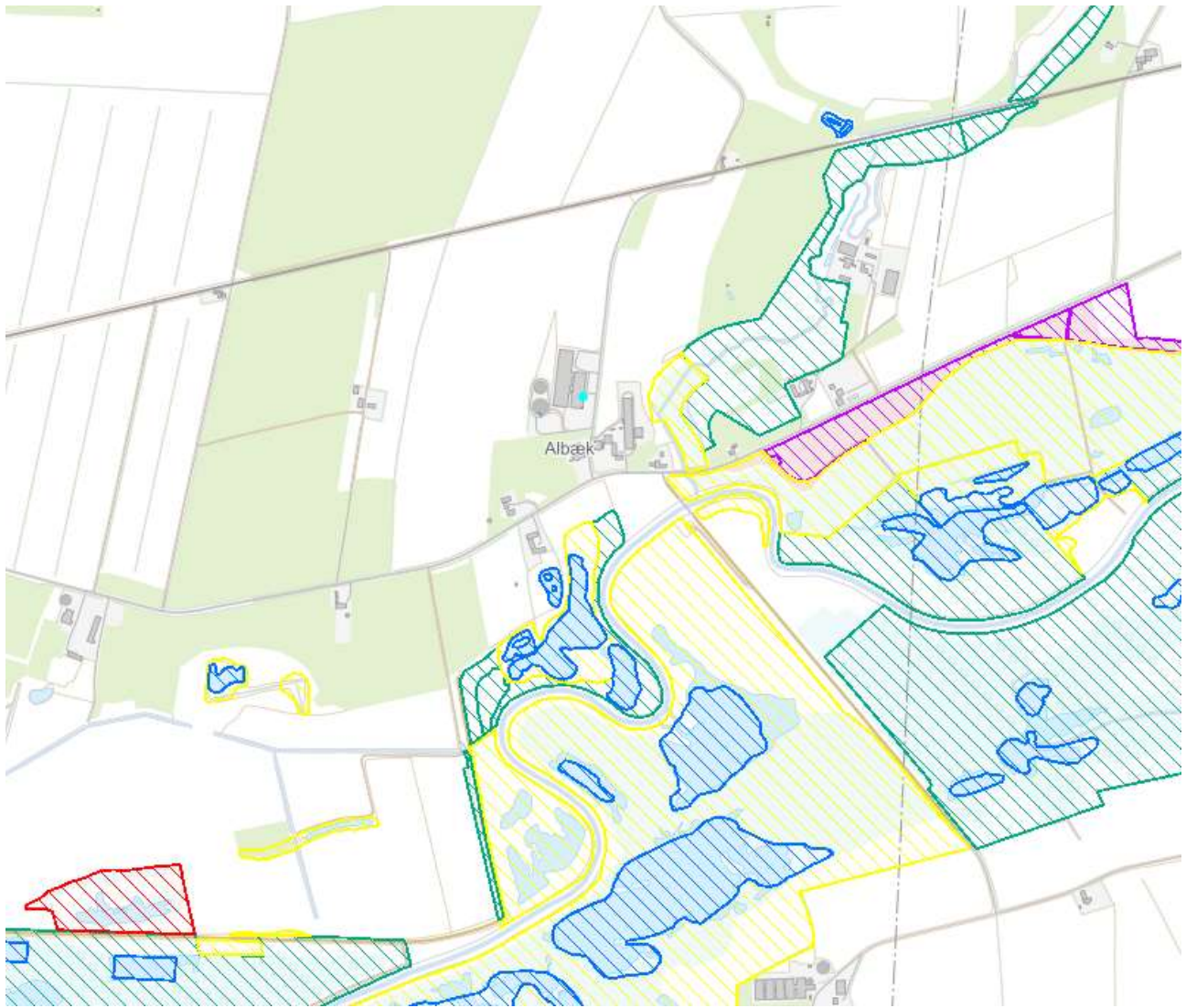
Kategori 2-natur

Kategori 3-natur

Øvrig §3-natur

- ▼ 26.02.02 Beskyttet natur (§3)
- Eng
 - Hede
 - Mose
 - Overdrev
 - Soe
 - Strandeng

Bilag 6: Oversigt over affaldstyper, opbevaring og bortskaffelse.

ISAG Kode	Art	Opbevaring	Mængde	Bortskaffelsesmetode
19.00	Forbrændingseget	Container på Adelvej 15		Afhentes hver 14. dag
23.00	Ikke forbrændingseget	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
50.00	Pap/Papir	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
51.00	Glas	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
52.00	Plast	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
52.06	Heraf PVC	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
56.20	Jern og metal	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads
79.00	Lysstofrør	Adelvej 15		Køres på genbrugsplads

Bilag 7: Til- og frakørselsforhold.

Bilag 8: Afhentningssted for DAKA.

